

*Current Philosophical Events
Актуални философски събития*

32-РИ МЕЖДУНАРОДЕН ХЕГЕЛОВ КОНГРЕС – „ХЕГЕЛОВАТА ЕНЦИКЛОПЕДИЧНА СИСТЕМА И НЕЙНОТО НАСЛЕДСТВО“

Силвия Кръстева

Югозападен университет „Неофит Рилски“

Резюме. 32-рият Хегелов конгрес зададе една насока пред Хегеловите изследвания – поврата към систематичното мислене и системотворчеството. А в следването на тази насока се откри и най-основният въпрос: за „чистата философска наука“, за собствения регион на философското знание като метафизика. Мисленето в система, което Хегел ни завеща, е един от възможните пътища пред съвременните метафизически търсения, и то като „чисто мислене на абсолюта“ като цел на същинско философския метод.

Keywords: Hegel; 32nd Hegel Congress; contemporary metaphysics; pure absolute thinking; philosophical methodology

32-рият Хегелов конгрес на международното Хегелово общество се проведе от 5 – 8 юни в Тампере, втория по големина град във Финландия. Домакин на събитието бе Университетът на Тампере. Финландските колеги ни посрещнаха с отлична организация и сърдечно отношение.

Темата на конгреса бе инспирирана от 200-годишнината от публикуването на Хегеловата *Енциклопедия на философските науки* (1817). Тази тема предостави възможности за разискване на теоретичното построение и потенциал на Хегеловата философска система и така за представяне на резултатите от най-актуалните изследвания в хегелианството. Разбира се, основната тематична платформа беше системотворчеството и спецификата на философската методология на Хегел, специален акцент на конгреса бе представянето на „северното“ хегелианство, на рецепцията върху Хегеловата философия в Скандинавието и Русия. Интересно съпътстващо събитие беше премиерата на документалния филм (реж. Александър Рожков), посветен на живота и делото на Евалд Илиенков – първия изследовател на Хегел в Съветска Русия.

Ще набележа едни от най-интересните и открояващи се тенденции, някои от които са и нови теми в Хегеловите изследвания. В своя пленарен доклад на тема „Thinking in the Form of an Encyclopedia. The Challenge of Hegel’s

Dialectic“ проф. Angelica Nuzzo (CUNI, USA) представи обширен преглед и концептуализация на „диалектическото мислене“ на Хегел, което трябва да построи „тоталността на философията“. Проф. Нуцо изведе мисловния процес при Хегел, разгърнал се в трите фундаментални и обширни области на логиката, природата и духа, както и обобщи характеристиките на една „енциклопедична форма“ на „обективното мислене“, което е и абсолютното, тоталното мислене, отложено в мрежа от категории. Бе изказана великолепната идея за специфичната топология на Хегеловата категориална конструкция: как всяка една категория има свой топологичен индекс, който отмерва нейното място в общия ход на диалектическия метод през собствените региони на философските науки.

Тъкмо специфичният проект на Хегел за система на философските науки бе разгледан от проф. Emmanuel Renault (Nanterre) в доклада му „Philosophy and Experience. A Significant Difference between the First and the Last Versions of Hegel’s Encyclopedia“, детайлно сравнявайки разликите в т.нар. Хайделбергска и Берлинска *Енциклопедия* по отношение дефинирането на опита и научното знание. Проф. Рено изказа хипотезата за отчетливата разлика между двете версии в полза на преосмислянето от Хегел на значимостта на опита за научното знание. Но това повдига и важния въпрос: за разграничението на типовете научност и оттук – за собствения характер и елементи на „чистата философска наука“ в един „всеобщ модел на систематично извеждане на универсалното знание“.

Несъмнено, достигайки до собствения и най-висш пласт на философското знание, трябва да поставим въпроса за метафизиката, за първата философия. Това коментира проф. James Kreines (Claremont McKenna, USA) в своя провокативен доклад „Metaphysical Definitions of God and Absolute Idealism as Unifying Hegel’s System“. Проф. Крейнс директно изведе възможността на една „абсолютна философия“, като „чисто мислене на Абсолюта“ в неговото поставяне като резултат на философския метод. Това е и ясна заявка за съвременния обрат към метафизическата проблематика и към дебата за статута на философията като „първа наука“.

Проф. Paul Redding (Sydney) направи анализ на логическите форми в субективната логика на Хегел, предлагайки реконструкция на тези форми чрез „идеята за кръга“: „Putting the Cycle Back into Hegel’s Encyclopedia“. Той посочи системата на Шелинг и идеите на Лайбниц, Готфрид Плокe и Ламберт, като извори на конструкциите на „логическия кръг“ и на триединната типология на понятието. Видовете съждения при Хегел бяха реконструирани като кръгови схеми с начало поставянето на абстрактно общото и единичното и извод в „конкретно общото“ в един „кръг на определянето“.

Актуалните логически резултати бяха водещи в представянето на българските изследователи на 32-рия Хегелов конгрес. Доц. д-р Георги Донев от

Югозападния университет „Неофит Рилски“ представи своя доклад на тема „Логическият генезис на феномена във *Феноменология на духа* на Хегел“. Тезата на доклада е да обоснове логическия генезис на феномена и системата на феномените като феноменология. Съществуването е еквивалентно на феноменологията и се определя от чистото битие. Битието е еквивалентно на мисленето на разума. В този смисъл, езикът на Битието е априорен логически език, който определя възникването на обекта в структурата на логическия език на съзнанието във формата на логически субект. Феноменът е логически субект в езика на съзнанието. Езикът на Битието определя априори логическото място на феномена в структурата на езика на съзнанието. Феноменът е обектът на мисленето на съзнанието, който има априорно логическо място, определено от чистото мислене. Ето защо феноменологизираната форма на съзнанието може да бъде разбрана като топология на чистото мислене. Топологията на разума е априори непротиворечива и експлицира универсалната логическа синтеза на феномените на съзнанието.

Тема на доклада на гл. ас. д-р Силвия Кръстева от Югозападния университет бе „Телеологията в систематична форма“ – поставянето на телеологическата конструкция под философската методология на Хегеловото мислене. Хегел категорично посочва метафизическото построяване на телеологията в общото противостоене на две инстанции: субективното начало и „обективния свят“. Така се залага генерален модел на телеологическото мислене, който обаче може да се изследва и като чист модел на „обективното мислене“. Докладът извежда логическата конструкция на трите силогизма, с които Хегел построява телеологията като цел и целево отношение. Обобщават се новите и ключови моменти в Хегеловото построение като излизане от традиционната тритерминна конструкция на Аристотеловия силогизъм и въвеждането на една нова позиция: „централността“ в общия ход от предпоставките към извода. В своята систематична форма телеологията е построена при Хегел вече като модерна метафизическа конструкция на обективното мислене.

32-рият Хегелов конгрес завърши със сърдечна покана към всички, които изследват Хегеловата философия, за участие в следващия, 33-ти конгрес, който ще се проведе от 22 – 26 юни 2020 г. във Варшава, Полша. Д-р Jakub Kloc-Konkolowicz (Warsaw) представи темата на предстоящия конгрес – „Хегел и свободата“. В своя пленарен доклад на тема „*Staat als Ort der Solidarität. Wie der Hegelsche Staat das System der Atomistik überwinden kann*“ д-р Kloc-Konkolowicz представи резултатите на изследователския интерес към Хегеловата *Философия на духа* и към социалните теми в Хегеловата философска система и така предустанови една великолепа тематична и по човешки ангажирана насока за следващия авторитетен научен форум на световните изследвания върху Хегеловата философия.

32. INTERNATIONAL HEGEL CONGRESS – “HEGEL’S ENCYCLOPAEDIC SYSTEM AND ITS LEGACY”

Abstract. 32nd Hegel Congress gave birth to a new direction in front of Hegelian studies – the turn to the systematic thinking and system-making. This general discourse rises the most basic question: how to develop “the pure philosophical science” as metaphysics, the own region of philosophical knowledge. Thinking in system, which is Hegel’s legacy, is one of the possible ways in front of the contemporary metaphysics and as a specific of philosophical method as “pure thinking” of absolute.

✉ **Dr. Silviya Kristeva, Assist. Prof.**
South-West University “Neofit Rilski”
66, Ivan Michailov St.
2700 Blagoevgrad, Bulgaria
E-mail: silvia_kristeva@swu.bg